

Vyhláška č. 383/2018 Z. z.

Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov

<http://www.zakonypreludi.sk/zz/2018-383>

Platnosť od 22.12.2018
Účinnosť od 01.01.2019 (za 3 dni)

Znenie 01.01.2019

383

VYHLÁŠKA

Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky

z 10. decembra 2018

o technických podmienkach návrhu rybovodov a monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo životného prostredia“) podľa § 42 ods. 3 zákona č. 216/2018 Z. z. o rybárstve a o doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov ustanovuje:

§ 1

Účel rybovodu

(1) Účelom rybovodu je zabezpečenie migračnej priechodnosti vodnej stavby tvoriacej migračnú bariéru alebo migračnú prekážku pre ryby a ďalšie vodné živočíchy. Technické podmienky návrhu rybovodov musia spĺňať vhodné technické požiadavky a biologické požiadavky na výstavbu rybovodov.

(2) Migračnou bariérou sa rozumie prirodzená bariéra alebo umelo vybudovaná priečna vodná stavba, ktorá pri akýchkoľvek prietokoch a vodných stavoch znemožňuje najmä protiprúdovú prirodzenú migráciu všetkých cieľových druhov rýb príslušného rybieho pásma a ďalších vodných živočíchov.

(3) Migračnou prekážkou sa rozumie prirodzená prekážka alebo umelo vybudovaná priečna vodná stavba, ktorá obmedzuje obojsmernú prirodzenú migráciu rýb a ďalších vodných živočíchov, ale pri zvýšených prietokoch alebo vodných stavoch je pre cieľové druhy rýb príslušného rybieho pásma a ďalšie vodné živočíchy čiastočne prekonateľná.

(4) Rybovod alebo iné vhodné technické zariadenie, ako napríklad rybí výtah, rybie vzdúvadlo, zdvojená Archimedova skrutka, je nevyhnutnou súčasťou každej vodnej stavby vytvárajúcej migračnú bariéru pre ryby a ďalšie vodné živočíchy.

(5) Rybovod umožňuje životný cyklus rýb a ďalších vodných živočíchov, a to najmä

- a) každoročnú protiprúdovú migráciu najmä pôvodných druhov rýb na neresiská vo vyšších úsekoch toku a ich návrat späť dole tokom,
- b) celoročnú migráciu za lepšími potravnými možnosťami alebo biotopmi,
- c) návrat rýb na pôvodné stanovište pri strhnutí povodňovými vodami pod migračnú bariéru alebo migračnú prekážku alebo znovu osídlenie areálu,
- d) sezónnu migráciu na zimoviská,
- e) rozširovanie výskytu druhov rýb.

§ 2

Určenie biologicky prijateľného typu rybovodu

(1) Rybovody sa z hľadiska ich umiestnenia vo vzťahu k vodnému toku rozdeľujú na

- a) celokorytové,
- b) vnútrokorytové,
- c) obtokové.

(2) Typy rybovodov sa podľa navrhnutých spomaľujúcich prvkov rozdeľujú na

- a) prepážkové (komorové – bazénové),
- b) bezprepážkové (bystrinné),
- c) kombinované (bystrinno – bazénové).

(3) Pri každej migračnej bariére do výšky 2 m sa prednostne posúdi možnosť spriechodnenia celokorytovým bezprepážkovým typom rybovodu.

(4) Ak nie je možné alebo vhodné spriechodnenie podľa odseku 3, je potrebné určiť biologicky prijateľný typ rybovodu v tomto poradí:

- a) bezprepážková vnútrokorytová rampa,

- b) bezprepážková obtoková bystrina,
- c) prepážkový celokorytový rybovod,
- d) prepážková vnútrokorytová rampa,
- e) prepážkový obtokový rybovod,
- f) kombinovaný rybovod,
- g) iné vhodné technické zariadenie.

(5) Ak je to technicky možné, pri výbere rybovodu podľa typu prostredia majú prednosť riešenia blízke prírode pred technickými riešeniami.

§ 3

Technické požiadavky a biologické požiadavky na výstavbu rybovodov

(1) V každom type rybovodu je potrebné zabezpečiť

- a) základné technické požiadavky a biologické požiadavky na výstavbu rybovodov,
- b) optimálne navedenie rýb do rybovodu,
- c) prírode blízke celoplošne kamenné zdrsnené dno,
- d) plynulý prechod dna a hladiny bez zreteľných skokovitých prepádov,
- e) trvalý určený prietok rybovodom, ak ho hydrologické pomery vodného toku umožňujú.

(2) Technické požiadavky a biologické požiadavky na výstavbu rybovodov sú uvedené v prílohe č. 1 tabuľkách č. 1 a 2.

§ 4

Ichtyologický prieskum

(1) Ichtyologický prieskum povrchových tečúcich vôd sa vykonáva pred spracovaním projektovej dokumentácie novej priečnej vodnej stavby alebo pred spriechodnením existujúcej migračnej bariéry. Cieľom ichtyologického prieskumu je zistenie aktuálneho zloženia obsádky rýb v toku a odporúčenie najvhodnejšieho biologicky prijateľného typu rybovodu.

(2) Ichtyologický prieskum povrchových tečúcich vôd sa vykonáva na vodnom toku v úseku ovplyvnenom migračnou bariérou prostriedkami hromadného lovu rýb.

(3) Ichtyologický prieskum vykonáva odborne spôsobilá osoba – ichtyológ oprávnená odoberať zo všetkých typov vodných útvarov vzorky rýb, v primeranej miere ich spracúva, kategorizuje a značuje a vypracúva správy z ichtyologického prieskumu alebo ichtyologickej štúdie.

(4) Za odborne spôsobilú osobu – ichtyológa možno považovať osobu s vysokoškolským vzdelaním druhého stupňa, ktorá absolvovala skúšku z rybárstva, ichtyológie alebo ekológie rýb; zoznam vedie ministerstvo životného prostredia.

(5) Ichtyologický prieskum pred výstavbou rybovodu na migračnej bariére sa zameriava najmä na zistenie druhového, veľkostného a početného zastúpenia ichtyofauny v danom biotope, v prípade potreby tiež na zistenie ďalších kvalitatívnych a kvantitatívnych parametrov ichtyocenózy vodného toku.

(6) Výsledkom ichtyologického prieskumu je správa, ktorá obsahuje najmä

- a) zoznam vyskytujúcich sa druhov rýb s uvedením ich slovenského názvu i vedeckého názvu podľa platnej nomenklatúry, pre ktoré je potrebné migračnú bariéru spriechodniť, údaje o počte a veľkosti zaznamenaných jedincov, migračných nárokoch, údaje o použitých metódach prieskumu, dĺžke alebo ploche preskúmaného úseku a trvaní odberu vzoriek,
- b) určenie rybieho pásma na spriechodnenie migračnej bariéry,
- c) odporúčenie biologicky vhodného typu rybovodu podľa § 2 ods. 3 a 4,
- d) zoznam cieľových druhov rýb, pre ktoré je v danom úseku spriechodnenie najdôležitejšie, vrátane rozmerovo najväčších a rýchlostne najslabších miestnych druhov rýb,
- e) obdobie najpočetnejších migrácií cieľových druhov rýb,
- f) odporúčenie umiestnenia rybovodu,
- g) odporúčenie umiestnenia vstupu a výstupu rybovodu,
- h) odporúčenie možnosti privábenia rýb alebo navedenia rýb ku vstupu a výstupu rybovodu,
- i) odporúčenie biologických parametrov rybovodu a technických parametrov rybovodu,
- j) odporúčenie potreby a spôsobu ochrany rýb pred ich poškodením vplyvom migračnej bariéry alebo jej časti.

§ 5

Rybíe pásmo

(1) Rybíe pásmo určuje odborne spôsobilá osoba – ichtyológ podľa zaradenia vodných útvarov jednotlivých povodí do rybích pásiem s prihliadnutím na výsledky ichtyologického prieskumu.

(2) Zaradenie vodných útvarov podľa jednotlivých povodí do rybích pásiem je zverejnené na webovom sídle ministerstva životného prostredia.

§ 6

Migračná priechodnosť rybovodu a jej monitoring

(1) Ichtyologický monitoring migračnej priechodnosti rybovodu sa vykonáva na vyhodnotenie jeho kvalitatívnej funkčnosti a kvantitatívnej

funkčnosti pre cieľové druhy rýb.

(2) Za kvalitatívne funkčný rybovod sa považuje taký rybovod, ktorý po celej tra-se svojho koryta umožňuje protiprúdovú migráciu všetkých pôvodných druhov rýb tak, že ním dokázateľne prejde samčí jedinec aj samičí jedinec každého z miestnych cieľových druhov rýb, ktoré po predchádzajúcom ichtyologickom prieskume určila odborne spôsobilá osoba – ichtyológ v správe z ichtyologického prieskumu.

(3) Za optimálne kvantitatívne funkčné spriechodnenie sa pokladá také spriechodnenie migračnej bariéry, ktorým v čase neresovej migrácie prejde pri monitoringu nad prekážku aspoň 70 % všetkých cieľových druhov rýb označených a vrátených do toku pod prekážkou.

(4) Za čiastočne kvantitatívne funkčné spriechodnenie sa pokladá také spriechodnenie migračnej bariéry, ktorým v čase neresovej migrácie prejde pri monitoringu nad prekážku 30 % až 70 % všetkých cieľových druhov rýb označených a vrátených do toku pod prekážkou.

(5) Za nedostatočne kvantitatívne funkčné spriechodnenie sa pokladá také spriechodnenie migračnej bariéry, ktorým v čase neresovej migrácie prejde pri monitoringu nad prekážku menej ako 30 % všetkých cieľových druhov rýb označených a vrátených do toku pod prekážkou.

(6) Ichtologický monitoring migračnej priechodnosti rybovodu sa vykonáva počas skúšobnej prevádzky, spravidla počas prvých troch rokov prevádzky rybovodu alebo pri zmene manipulačného poriadku vodnej stavby.

(7) Hydraulický monitoring sa zabezpečuje pri zníženej funkčnosti rybovodu alebo jeho nefunkčnosti. Súčasťou hydraulického monitoringu je v takomto prípade aj návrh opatrení na optimalizáciu hydraulických parametrov rybovodu.

§ 7

Účel a metódy monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov

Účelom monitoringu migračnej priechodnosti rybovodu je zistenie jeho funkčnosti a miery účinnosti vo vzťahu k ichtyofaune príslušného úseku vodného toku. Prehľad metód a zariadení ichtyologického monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov a ich limity, metódy a zariadenia ichtyologického monitoringu migračnej priechodnosti rybovodov, merania parametrov v rybovode a hydraulický monitoring rybovodov sú uvedené v prílohe č. 2.

§ 8

Vybudovanie rybovodu, jeho monitorovanie a údržba a opatrenia na zabezpečenie poprúdovej migrácie

(1) Na účely správnej realizácie rybovodu a jeho optimálnej prevádzky sa počas výstavby rybovodu

a) zapracúvajú do všetkých stupňov projektovej dokumentácie rybovodu technické požiadavky a biologické požiadavky pre výstavbu rybovodov odporúčané odborne spôsobilou osobou – ichtyológom na základe výsledkov ichtyologického prieskumu,

b) zabezpečuje ekologický dozor stavby odborne spôsobilou osobou – ekológom,¹⁾

c) zabezpečuje hydraulické monitorovanie a ichtyologické monitorovanie podľa § 6 ods. 6 a 7 a optimálne nastavenie morfológických parametrov a hydrologických parametrov rybovodu, ak vyplýva z výsledku monitoringu a návrhov odborne spôsobilej osoby – ichtyológa.

(2) Ekologický dozor stavby vykonáva odborne spôsobilá osoba – ekológ, ktorá počas realizácie vodnej stavby v súčinnosti so stavebným dozom dohliada, že sú podľa schválenej projektovej dokumentácie dodržané všetky ekologické parametre a biologické parametre dôležité pre funkčnosť rybovodu.

(3) Operatívna údržba rybovodu sa vykonáva tak, aby ňou neboli narušené trvalé funkcie rybovodu podľa § 1 ods. 5.

(4) Ak sa počas skúšobnej prevádzky rybovodu alebo prevádzky rybovodu preukáže, že rybovod neplní svoju funkciu podľa § 6 ods. 2 a 3, vykonajú sa nápravné opatrenia uložené orgánom ochrany prírody vyplývajúce z ichtyologického monitoringu migračnej priechodnosti rybovodu. Opatrenia na zabezpečenie poprúdovej migrácie pomocou manipulácie na migračnej bariére sa uvádzajú v manipulačnom poriadku vodnej stavby. Súčasťou opatrení na zabezpečenie poprúdovej migrácie sú aj opatrenia proti strhávaniu rýb do priestoru turbín a opatrenia na zabránenie turbínovej mortality, najmä mechanické zábrany a elektrické odpudzovače.

§ 9

Prietok vody rybovodom

(1) Prevádzkovateľ rybovodu celoročne zabezpečuje trvalý stanovený prietok rybovodom počas celej doby trvania migračnej bariéry.

(2) Odporúčaný trvalý prietok rybovodom je uvedený v prílohe č. 1 tabuľke č. 1.

§ 10

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januára 2019.

László Sólymos v. r.

Poznámky pod čiarou

¹⁾ § 55 zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov.

TECHNICKÉ POŽIADAVKY A BIOLOGICKÉ POŽIADAVKY NA VÝSTAVBU RYBOVODOV

Príloha č. 2 k vyhláške č. 383/2018 Z. z.

